

Samrådsredogörelse

Samrådsredogörelse tillhörande tematiskt tillägg till Översiktsplanen 2025
Natur- och parkprogram för Tomelilla kommun.

Granskningshandling.
Upprättad 2023-03-03.

Samråd

Natur- och Parkprogram Tematiskt tillägg till Översiktsplan 2025 har varit utställd för samråd från och med 14 september till och med 27 september 2020. Remiss har skickats till alla som är förtecknade i sändlistan samt i upprättad fastighetsförteckning daterad 2020-05-02. Handlingarna har funnits tillgängliga för allmänheten i receptionen på kommunhuset, på Tomelillas, Smedstorps, Onslundas och Brösarps bibliotek samt på kommunens hemsida.

Följande sammanställning redovisar inkomna yttranden, erinringar, synpunkter och påpekanden samt kommunens kommentarer och förslag med anledning av desamma. Vissa synpunkter har inkommit efter avslutad samrådstid. Kommunen har godkänt detta och tar med synpunkterna i samrådsredogörelsen.

Yttranden som inkommit

Inkomna yttranden utan synpunkter:

Inkomna yttranden utan synpunkter:	Inkom:
• Sydöstra Skånes Räddningsförbund	2020-09-16
• Trafikverket	2020-09-17
• Region Skåne	2020-09-21
• Ungdomsrådets presidium	2020-09-21
• Lantmäteriet	2020-09-25
• Samhällsbyggnadsnämnden	2020-09-25
• Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2020-09-28
• Polismyndigheten	2020-09-29
• Skogsstyrelsen	2020-10-21

Inkomna yttranden med synpunkter:

	Inkom:
1. Länsstyrelsen	2020-10-23
2. Försvarsmakten	2020-10-02
3. Simrishamns kommun	2020-09-21
4. Kultur och fritidsnämnden	2020-09-22
5. Vård och omsorgsnämnden	2020-09-24
6. Familjenämnden	2020-10-23
7. Smedstorps byalag	2020-09-27
8. Brösarps byagille	2020-09-27
9. Frörums byalag	2020-10-28

Erinringar, påpekanden, synpunkter m.m. samt kommunens kommentarer

Nedan redovisas inkomna yttranden med synpunkter. Synpunkter som inte berör planförslaget redovisas inte, detta framgår i så fall i redovisningen. Kommunens kommentarer och förslag med anledning av vad som framförts redovisas med kursiverad och indragen text.

1. **Länsstyrelsen Skåne.** ” Länsstyrelsen ser positivt på att Tomelilla kommun tar ett samlat grepp om kommunens naturvärden genom att upprätta ett natur- och parkprogram. Länsstyrelsen finner att programmet är välskrivet, informativt och visar på ett ambitiöst arbete. Länsstyrelsen bedömer att de utmaningar som kommunen lyfter kopplade till programmet är relevanta, och Länsstyrelsen har i sak inget att invända mot de generella ställningstaganden som redovisas. Länsstyrelsen ser att Natur- och parkprogrammet har goda möjligheter att utgöra ett användbart kunskaps- och informationsunderlag för kommunen.

Länsstyrelsen kan däremot inte utläsa skälen till varför kommunen har valt att hantera Natur- och parkprogrammet som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Det framgår inte vilka nya ställningstaganden, riktlinjer och vägledning som tas i relation till gällande Översiktsplan 2025 som kan få betydelse för kommande planläggning och prövningar. Länsstyrelsen menar att planförslaget behöver utvecklas utifrån ett antal aspekter för att uppfylla de krav som lagstiftningen ställer på en översiktsplan. Länsstyrelsen vill här särskilt lyfta följande:

- Länsstyrelsen bedömer att de ställningstaganden och utmaningar som Natur- och parkprogrammet lyfter fram till största del är allmänt hållna och geografiskt ospecificerade. För att kunna fungera som ett stöd för efterföljande prövningar och planering menar Länsstyrelsen att planförslaget behöver ge tydligare

platspecifik vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras. Länsstyrelsen anser att det hade varit relevant att t.ex. använda tillägget för att göra ytterligare ställningstaganden där intressekonflikter finns mellan naturvärden och andra allmänna intressen. I sammanhanget vill Länsstyrelsen även påminna om att grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen ska framgå av en karta.

Kommentar: *Natur- och parkprogrammet kompletteras med kartor där parker, naturområden och mötesplatser i de olika tätorterna markeras. Kartorna redovisar också behov av kompletterande grönstruktur på en översiktlig nivå. Avsikten är att det ska preciseras i samband med kommande detaljplaner och eventuellt i kommande omarbetning av översiktsplanen.*

Natur och parkprogrammet är även ett planeringsunderlag för det konkreta arbetet med utvecklings- och handlingsplaner som ska utgöra underlag till budgetering och genomförande, samt rutiner för skötsel m.m. Även i detaljplaneprocessen kommer programmet att fungera som kunskapsunderlag för ställningstaganden kring naturvärden och hur de ska hanteras i utvecklingsarbete och vid framtida byggnation.

Delar av programmet som innehåller inventeringar och mer detaljerade beskrivningar lufts ur dokumentet och blir planeringsunderlag med funktionen som kunskaps- och planeringsunderlag medan de ställningstaganden som utgår från underlagen ligger kvar i huvuddokumentet.

- Länsstyrelsen menar att det tydligare behöver framgå hur Natur- och parkprogrammet förhåller sig till gällande översiktsplan. Exempelvis om det föreligger några konflikter, om ändringen innebär att någon del av Översiktsplan 2025 inte längre är aktuell osv. Länsstyrelsen vill påminna om att de ställningstaganden och riktlinjer kring kommunens naturvärden som har betydelse för den fysiska planeringen och användningen av mark och vatten behöver lyftas in och vägas samman med övriga markanvändningsfrågor i kommunens översiktsplan.

Kommentar: *Natur och parkprogrammet är en fördjupning till Översiktsplanen 2025 kring värdefulla naturmiljöer och arter. Ändringen gör inte Översiktsplanen inaktuell men kompletterar med information och ställningstaganden.*

- Vid ändringar av översiktsplanen gäller samma krav på bedömning och redovisning av konsekvenser som vid upprättande av hela översiktsplanen. Om ändringen påverkar översiktsplanen som helhet och innebär ändringar av tidigare gjorda ställningstaganden ska också sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet tydligt framgå. Länsstyrelsen kan av aktuella planhandlingar inte se att några konsekvenser redovisas, varken för den aktuella ändringen eller för kommunens översiktsplan som helhet. Länsstyrelsen vill påminna om att kommunen behöver redovisa planens väsentliga konsekvenser.

***Kommentar:** Natur och parkprogrammet medför inga ändringar i översiktsplanen. En konsekvensbedömning är genomförd i Översiktsplanen.*

- Länsstyrelsen efterfrågar en redovisning av berörda riksintressen och hur planförslaget förhåller sig till dessa. Av planen behöver det även framgå hur kommunen anser att riksintressena ska tillgodoses.

***Kommentar:** Riksintressen finns redovisade i Översiktsplanen 2025. Enligt utredning i Översiktsplanen finns det inga konflikter mellan natur- och riksintressen. ” En del av utbyggnadsområdena finns inom, eller delvis inom utpekade riksintressen. Merparten av dessa är redan idag detaljplanelagda och för dem har prövning och bedömning gällande påverkan på riksintressena gjorts under detaljplaneprocessen. Där har kommunen och Länsstyrelsen varit överens om att riksintressena inte påtagligt skadas av genomförande av detaljplanerna. För enstaka utbyggnadsområden som ligger inom riksintresseområden och ännu inte är detaljplanelagda (område nr 26) eller kräver ny detaljplan (område nr 9 och 30) har prövningen och bedömningen om påverkan på riksintressena ännu inte gjorts. Detsamma gäller för de områden som gränsar till riksintressen och inte är detaljplanelagda (område 8 och 10)”*

Riksintresse mellan gruvdrift/ mineralutvinning och naturvård kan komma att stå i konflikt med varandra.

- Länsstyrelsen menar att kommunen behöver förtydliga vilka konsekvenser aktuellt planförslag innebär för gällande miljö kvalitetsnormer. Av planen behöver det även framgå hur kommunen anser att dessa ska följas.

***Kommentar:** Miljö kvalitetsnormer lyfts fram i Översiktsplanen 2025. Inga konflikter finns mellan miljö och naturintressen, snarare*

tvärt om, de gynnar varandra genom till exempel ekosystemtjänster som rening av luft.

- Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning om planen omfattar något område eller verksamhet som angår flera kommuner eller som är av regional betydelse. Länsstyrelsen menar att t.ex. Fyledalen är ett sådant område där mellankommunal/regional samverkan kan vara lämpligt utifrån dess naturvärden och betydelse för friluftslivet.

Kommentar: *Naturen i Skåne utgör en grön infrastruktur utan hänsyn till administrativa gränser. Natur- och parkprogrammet är inget hinder för kommunalt eller regionalt samarbete.*

- Av planförslaget bör det tydligare framgå vilka nationella och regionala mål, planer och program som anses vara relevanta för Natur- och parkprogrammet, samt hur kommunen har tagit hänsyn till dessa genom den fysiska planeringen. I sammanhanget vill Länsstyrelsen informera om följande planeringsunderlag som kan vara relevanta för ett fortsatt arbete med Natur- och parkprogrammet och som nu inte redovisas i handlingarna:

Regional handlingsplan för grön infrastruktur:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/handlingsplanfor-gron-infrastruktur.html>

Grön infrastruktur – nulägesrapport 2020:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/groninfrastruktur--nulagesrapport-2020.html>

Karttjänst för värdetrakter:

<https://extgeoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=24cf35e88cd7423f9cd46d5a8b9e5620>

Naturvårdsstrategi för Skåne:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/naturvardsstrategi-for-skane.html>

Handlingsplan för Skånes friluftsliv:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/handlingsplanfor-skanes-friluftsliv-2018-2021.html>

Kommentar: *Dokumentet har kompletterats med nationella och regionala mål.*

Utifrån aktuella planhandlingar delar Länsstyrelsen kommunens bedömning att Natur- och parkprogrammet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap. MB. Om kommunen väljer att utveckla planförslaget med tydligare ställningstaganden kopplade till mark- och vattenanvändningen ser dock Länsstyrelsen att det kan finnas skäl för en annan bedömning.

Avslutningsvis konstaterar Länsstyrelsen att aktuellt planförslag inte innebär några ställningstaganden som förändrar Länsstyrelsens bedömningar i granskningsyttrandet över Översiktsplan 2025, varför detta fortsatt är aktuellt.

2. Försvarsmakten ”Försvarsmakten framför följande synpunkter i rubricerat ärende.

Länsstyrelsen i Skåne län har begärt underlag från Försvarsmakten till en sammanfattande redogörelse inför samråd om Natur- och parkprogram, tematiskt tillägg till gällande översiktsplan 2025 för Tomelilla kommun.

Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordningen om hushållning med mark- och vattenområden (1998:896), för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 2019-12-18. De riksintressen som påverkar kommuner, länsstyrelser eller andra aktörer i plan- och lovärenden eller tillståndsärenden redovisas i Försvarsmaktens riksintressekatalog. Riksintressekatalogen finns tillgänglig länsvis på Försvarsmaktens hemsida:
www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

I översiktsplanen bör en text som beskriver riksintressen för totalförsvarets militära del återfinnas. Försvarsmakten har på Boverkets inrådan ändrat benämningen influensområde till påverkansområde vilket vid framtagande av en ny översiktsplan bör ändras även där. Nedan följer en aktuell beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del i Tomelillas kommun.

Riksintressen för totalförsvarets militära del Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan

redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena.

Tomelillas kommun berörs av följande utpekade riksintressen för totalförsvarets militära del:

- Ett område med särskilt behov av hinderfrihet. Ett definierat avgränsat område utanför riksintresseområdet för ett öppet redovisat riksintresse inom vilket höga objekt riskerar att påverka funktionen eller möjligheten att nyttja riksintresset.

- Ett påverkansområde för buller eller annan risk för Ravlunda skjutfält. Inom detta område ska bland annat alla plan- och lovärenden remitteras Försvarmakten. För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför tätort och högre än 45 m inom tätort. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarmakten.

Vindkraft För att säkerställa att eventuella områden som pekats ut som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med Försvarmaktens tekniska system måste en förfrågan ställas till myndigheten.

Naturärenden Vad gäller naturärenden ska bland annat samtliga ärenden som rör områdesskydd enligt MB 7 för Natura 2000, större avverkning av skog och samtliga ärenden som rör områdesskydd enligt MB 7 kap (så som naturreservat, vattenskydd m.m.) remitteras Försvarmakten. Detta gäller även inom de av Fortifikationsverkets fastigheter som inte utgör riksintressen eller ligger inom påverkansområdena.”

***Kommentar:** För närvarande upplever kommunen att det inte finns några konflikter mellan Försvarmaktens och Natur och parkprogrammets intressen. I översiktsplanen 2025 behandlas riksintressen.*

- 3. Simrishamns kommun** ”Simrishamns kommun bedömer att Natur- och parkprogrammet inte kommer påverka natur och parktytor i Simrishamns kommun negativt. För att tolka en eventuell påverkan hade det underlättat om kartbilderna för respektive område hade kompletterats med tydliga kommungränser för de berörda områdena. Simrishamns kommun gränsar till område 2, 3, 9, 15, 16, 18 och 25.

***Kommentar:** Områdenas läge i förhållande till kommungränsen framgår av översiktskartan. Avsikten är att bevara beskrivna naturområden vilket inte bör innebära någon konflikt med grannkommunerna.*

4. **Kultur och fritidsnämnden** ” vilka av de utpekade utmaningarna berör den tillfrågade nämndens eller organisationens verksamhet?

Hälsa Stillasittande och stress är ett stort folkhälsoproblem idag, det är en utmaning att bryta denna trend. Speciellt att bryta barns mer stillasittande vanor är av stor vikt. Nåbara, tillgängliga och inspirerande gröna miljöer kan bidra till att bryta denna trend.

Föränderligt friluftsliv Nya former av friluftaktiviteter uppstår och ställer krav på tillgång till grönytor och naturmiljöer. Att kombinera nya friluftslivsaktiviteter med traditionellt friluftsliv är en utmaning i kommunens ytmässigt begränsade områden.

Förvaltning. Kommunens arealer av park- och naturmark, som skall förvaltas, belastas av underhållsskuld. Utmaningen är att effektivisera skötseln och samtidigt höja kvaliteten och öka attraktiviteten. Det finns också ett ökat behov av fler och/eller större gröna ytor med större biologisk mångfald

Informationsspridning/informationsutbyte Det är en utmaning att sprida kunskap om funktion och nytta i park- och naturområden i kommunen. Det saknas idag kanaler och forum för detta.

Vilka delar av det framtagna förslaget bidrar bäst till att hantera de utmaningarna som berör den tillfrågade nämnden eller organisationen?

Viktigt med naturområde nära alla boendeorter

Hälsa och föränderligt friluftsliv.

Tillgänglighet i och till grönområden.

Kommunala grönytor främjar spontan idrott.

Rekreation och sociala interaktioner genom motion, lek och återhämtning i naturområden.

Tillgänglighetsanpassning

- hur kan innehållet i Natur- och parkprogrammet användas i den tillfrågade nämndens eller organisationens verksamhet?

Materialet kan användas som informationsbank för föreningar och privatpersoner.

- vilka naturområden och ekosystemtjänster enligt definitionen i del 1. Inledning... är prioriterade för den tillfrågade nämnden eller organisationen?

Ekosystemtjänster upprätthåller eller förbättrar människors välmående och livsvillkor.

Hälsa. Rekreation och sociala interaktioner genom motion, lek och återhämtning i parken

Ekonomiska konsekvenser Förvaltningen har inte funnit ett det får några ekonomiska konsekvenser i detta läge av processen

Barnperspektivet Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv i detta läge av processen.

Miljöperspektivet Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv i detta läge av processen.

***Kommentar:** Kultur och fritidsnämnden har resonerat kring programmets påverkan på nämndens verksamhet. Nämnden har inga erinringar mot programmet.*

5. Vård och omsorgsnämnden

”Utemiljö för alla, en god livsmiljö

Vård -och omsorgsnämnden saknar en beskrivning av hur parkprogrammet tar hänsyn till en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper, på ett likvärdigt sätt, oavsett ålder och funktionsnedsättning. En ur social synpunkt god livsmiljö handlar bland annat om god tillgång till rekreationsområde och mötesplatser.

***Kommentar:** Under rubriken ”Ställningstagande” tas upp god tillgång på lättillgängliga naturområden under flera punkter. I avsnittet ”Ekosystemtjänster” har texterna kompletterats med vikten av en god livs kvalitet i form av närhet och tillgängliga natur- och parkområden lyfts fram. Tillgänglighetsaspekten har förtydligats under nämnda rubriker. I beskrivningen va parkerna och deras funktion tas är de sociala frågorna viktiga. Utveckling av grönstrukturen gynnar både ekologiska och sociala mål.*

Tillgänglighet, användbarhet och delaktighet

En plan som innehåller strategier för att göra den fysiska miljön anpassad för olika former av funktionsnedsättningar ger bättre förutsättningar att leda till ett samhälle som blir mer tillgängligt för alla. Med utgångspunkt i FN-konventionen är olika former av tillgänglighet en avgörande förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska erhålla sina

mänskliga rättigheter och grundläggande friheter oavsett funktionsförmåga och kunna ta del av allt i samhället. Bristande tillgänglighet förhindrar inte bara full delaktighet utan betraktas även juridiskt som en form av diskriminering.

***Kommentar:** Under rubriken "Ställningstagande" tas god tillgång på lättillgängliga naturområden upp under flera punkter. I avsnittet "Ekosystemtjänster" har texterna kompletterats med vikten av en god livskvalitet i form av närhet och tillgängliga natur- och parkområden lyfts fram. Tillgänglighetsaspekten har förtydligats under nämnda rubriker.*

Konkreta förslag i tidigare remiss

I Vård- och omsorgsnämnden remissvar från den 30 januari 2020 finns flera konkreta områden som behöver finnas med både vad gäller planering, utförande och underhåll.

Läs mer

Boverket har föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse eller orienteringsförmåga på allmänna platser samt föreskrifter och allmänna råd om avhjälpande av enkelt avhjälpbara hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser.

***Kommentar:** Under rubriken "Ställningstagande" tas god tillgång på lättillgängliga naturområden upp under flera punkter. I avsnittet "Ekosystemtjänster" har texterna kompletterats med vikten av en god livskvalitet i form av närhet och tillgängliga natur- och parkområden lyfts fram. Tillgänglighetsaspekten har förtydligats under nämnda rubriker.*

Ekonomiska konsekvenser

Att ha klart uttalade målsättningar för tillgänglighet och användbarhet är både mer effektivt och kostnadsbesparande än att anpassa byggd miljö i efterhand för skilda behov.

***Kommentar:** Målsättningen är uttalad och har förtydligats i det inledande kapitlet under utmaningar och ställningstaganden.*

Barnperspektivet

Barns behov har inte särskilt beaktats utan nämnden hänvisar samhällsbyggnadsförvaltningen att exempelvis använda Boverkets vägledning "Utemiljöer för barn och unga" i arbetet.

§ 73 forts

***Kommentar:** Barnperspektivet och nyttan för barn har förtydligats i "Ekosystemtjänster" med egen rubrik och tillägg under rubrikerna*

”hälsa och rekreation” samt ”kulturarv och naturupplevelser”. Barn inkluderas även indirekt under punkter som rör hälsa och attraktiv boende. Under rubriken ”Utmaningar” finns barns stillasittande med som en utmaning.

Ekonomiska konsekvenser

Det är både mer effektivt och kostnadsbesparande att planera utemiljön funktionellt, tillgängligt och hållbart från början än att anpassa byggd miljö i efterhand för skilda behov.

Miljöperspektivet

Miljöperspektivet beaktas genom att göra miljöer tillgängliga och användbara för alla.”

***Kommentar:** Under rubriken ”Ställningstagande” tas god tillgång på lättillgängliga naturområden upp under flera punkter. I avsnittet ”Ekosystemtjänster” har texterna kompletterats med vikten av en god livskvalitet i form av närhet och tillgängliga natur- och parkområden lyfts fram. Tillgänglighetsaspekten har förtydligats under nämnda rubriker.*

Remissvar från 2020-01-30

Vid all planering ser nämnden det nödvändigt att följande beaktas:

1. Det behöver finnas förutsättningar att självständigt och säkert kunna förflytta sig till och inom olika naturområde. Inom ett gångavstånd på 10 minuter bör man nå ett grönområde.
2. Underlaget på stigar och gångar behöver vara jämnt, hårt och halkfritt.
3. Lutningar på vägar och stigar får inte vara branta.
4. Räcke bör finnas på strategiska platser.
5. Alternativ till trappor behöver finnas inom räckhåll.
6. Jämnt utsatta sittplatser; bänkar behöver vara höga och ha armstöd så att man både kan sätta sig och resa sig.
7. Sittplatser placeras så att de sittande kan känna sig trygga ex utmed kanten på en öppen plats eller längs en fasad.
8. Under sommartid behöver sittplatserna vara skuggade då många har en högre känslighet för värme
9. Den som har en psykisk funktionsnedsättning efterfrågar ofta platser i avskildhet, en lugn och harmonisk miljö med få störande moment.

Kommentar: Tillgänglighet är en fråga som återkommer bland flera av Natur och parkprogrammets nämnda utmaningar. Från samtliga tätorter nås ett grönområde i dagsläget inom 10 minuters gångpromenad. I samband med anläggning och utbyggnad av grönstruktur ska lutningar, orienterbarhet mm beaktas för att uppnå erforderlig tillgänglighet för olika grupper.

Utmaningen Förvaltning

- Konst/statyer att betrakta i parker
- Val av vegetation, varierad, höjd och bredd
- Perennplanteringar att betrakta och följa över årstiderna
- Placering av platser för att de ska uppfattas som trygga.

Kommentar: Synpunkter för att uppfylla programmets intentioner kommer i nästa fas med konkreta åtgärdsplaner och budgetering.

Underhåll

- Jämställd snöröjning och halkbekämpning, prioritera gång -och cykelvägar.
- Material som bänkar, lyktstolpar, utegym och lekplatser ska hålla god standard, både funktionellt och etiskt.
- Belysning med hela armaturer.
- Håll efter vegetationen
- Porlande vatten berikar gärna med ett rikt fiskliv, men behöver skötas om.
-

Kommentar: En skötselplan finns framtagen för kommunens ytor och utemiljöskötseln bedrivs efter den.

Allmän kommentar till remissvar från 2020-01-30:

Ställningstagandena under kap 1.2 "Ställningstagande" tar upp god tillgång på lättillgängliga naturområden under flera punkter. Under "Ekosystemtjänster" har texterna kompletterats med vikten av en god livskvalitet i form av närhet och tillgängliga natur- och parkområden lyfts fram. Tillgänglighetsaspekten har förtydligats under nämnda rubriker. Synpunkter för att uppfylla programmets intentioner kommer i nästa fas med konkreta åtgärdsplaner och budgetering.

6. **Familjenämnden** ” Familjenämnden har ombetts ge synpunkter på det tematiska tillägget till översiktsplan 2025 med utblick 2040. Barn- och utbildningsverksamheten och Individ och familj anser att tillägget väl förmedlar kunskap om kommunens höga naturvärden och ger möjlighet till ökad förståelsen för bevarande- och utvecklingsarbetet. Dock finns en önskan om att vidga

perspektivet från bevarande till att levandegöra och tillgängliggöra för våra barn och unga.

Även följande bör beaktas: Del 2 s 15 rad 3 Här används ordet daghem, detta är inte en riktig term för förskoleverksamhet utan ska ändras till förskolor. Skolor upp till högstadienivå bör ändras till skolor upp till årskurs 9. Del 2 I beskrivningarna av Brösarp, Onslunda och Smedstorp bör det även stå att det finns förskolor i byarna. Del 4 s 2 rubrik ”Äldres och funktionsnedsattas livskvalitet” Här bör det undersökas om funktionsnedsatta är en adekvat term 2020 eller om det bör heta människor med funktionsvariation.

Barnperspektivet

Tillägget kan användas av skolorna för att öka elevernas kunskaper.

Miljöperspektivet

En god kunskap om sin närmiljö hjälper skapa en bevarandekultur.

Kommentar:

Ordet ”daghem” ändras till ordet förskolor. Termen skolor upp till högstadienivå ändras till skolor upp till årskurs 9.

Områdesbeskrivningarna över Brösarp, Onslunda och Smedstorp kompletteras med information om att även förskolor finns i dessa byar.

Ordet funktionsnedsatta byts ut mot funktionsvariation.

7. **Smedstorps byalag** ” Vi i Smedstorps byalag har tagit del av översiktsplanen och undrar var de punkter finns som vi vid tidigare möte 180308 tagit upp och lämnat in.”

Mötesanteckningar 180308: Inom Natur- och parkprogrammet tittar kommunen på naturområden, parker och grönytor i hela kommunen. Därför är dialog med medborgarna en viktig del i arbetet att kartlägga värdefulla grönområden och hur dessa används runt om i byarna. Natur- och parkprogrammet syftar bland annat till att öka budgeten för grönområden så att nya grönområden kan utvecklas samt att de befintliga grönområdena kan förbättras. För mer information kring Natur- och parkprogrammet se bilaga.

Kvällens huvudfråga är således i form av en workshop där kommunen vill att mötesdeltagarna svarar på följande frågor genom att markera ut på kartor: - Vilka grönytor använder ni i dagsläget? - Hur används grönyterna? Picknick, promenad, midsommarfirande etc. - Hur rör ni er i

byn? Favoritplatser? - Grönstråk i odlingslandskapet? Finns det? Finns det behov av det? - Vilka naturområden är viktiga? - Hur tar ni er dit? - Särskilda värden? - Brister?

Mötesdeltagarna får 20 minuter till sitt förfogande att gruppvis svara på dessa frågor.

Redovisning gruppvis: Grupp1 - Gröneplan- Viktigt grönområde som används bl.a. vid valborgs- och midsommarfirande. Även skolan är en flitig användare av Gröneplan. Skötseln kan förbättras.

- Idrottsplatsen- Viktig.

- Tomteskogen, viktig.

- Badet m fotbollsplan, golf och lekplats, viktigt.

- Wilmersbacke, viktig, bra pulkabacke. Fritids och förskolan använder även skogsdungen i direkt anslutning till Wilmersbacke.

- Torget utanför medborgarhuset, viktig plats men borde användas mer.

- Gårdlösaleden, viktig.

- Gräs kring flaggspel utmed riksvägen bör klippas.

- Grönytan söder om järnvägen längs med storgatan klipps dåligt.

- Stationen dåligt, ingen toalett och ont om parkeringsplatser.

- Stor gräsmatta gjuteriet, används ej pga trafiken runt om. Synd att den inte används. Grupp2 Håller i stort sett med grupp1. - Grandunge bredvid Wilmers backe viktig, innehåller en egen bygd Naturlekplats. Gräsytan runt omkring slaghackas, önskemål om intensivare skötsel.

- Övergångarna till Gårdlösaleden problematiska. Förslag på bro eller tunnel över/under väg 11 för att tryggare kunna ta sig över vägen.

Grupp3 Håller med föregående grupper - Övergångar på Storgatan till Gröneplan och badet problematiska. - Parkering stationen, akut fråga! Smedstorp tappar pendlare på grund av undermåliga parkeringsmöjligheter.

- Önskemål om tillgänglig led i tomteskogen på ca 300 m.

- Önskemål om elljusspår.

Övriga frågor: - Skroten bakom gjuteriet- mätningar gjorda? Hur hanteras den? Ingen aktiv skrot. - Mötet berättade att länsstyrelsen bitt ägaren av dammen att utreda vad som händer om Smedstorpsdammen brister. Från Smedstorps sida är man bekymrad över risken att dammen kommer att rivas ut. Man vill att kommunen har kännedom om detta.

Grupp 4 Håller med föregående grupper - Problematiskt att ta sig över riksväg 11 gåendes eller med cykel. Finns ingen trygg övergång.

- Stort intresse för ridning i Tomteskogen. Svårt för Hästcentret att ta sig dit ridandes på en bra ridväg.

- Gårdlösaleden attraktiv oavsett runda. Dock ej tillgänglighetsanpassad.

- Trafikmiljön otrygg.

- Mejl från familj på Storgatan- Mycket stort bekymmer med råkor längs med gatan. Påverkar t.o.m. huspriserna. - Gröneplan- attraktivt, men önskemål om bättre skötsel.

- Torget - rädda om gräsmattan men vet ej riktigt hur den ska användas. Bänkar och bord kan göra ytan mer attraktiv.

Önskemål om att få en julgran till gamla torget. Byalaget har tidigare ordnat själva men det börjar bli svårt. Förslag från kommunen: Ersätta julgranen vid nya torget med ett julträd istället och sätta julgranen från kommunen på gamla torget. – Förslaget mottogs positivt av mötesdeltagarna.

Önskemål om ett julträd vid stationen också.

- Gångstig önskas mellan Gårdlösavägen och Torggatan.

- Önskemål om cykelmöjligheter till och från byn. Finns det EU-pengar till Österlen för cykelvägar? Regionen har en cykelplan där Smedstorp är högt prioriterat.

- Påpekande om att skolbussarna inte får stanna precis på övergångsstället.

Grupp 5 Håller med övriga grupper - Tomteskogen attraktivt. Vindskydd, dock dåligt med myrstacken i direktanslutning. – Får flytta vindskyddet för att komma tillrätta med myrproblemet. - Lökgrödor i reservatet. - Backsvalor i grustaget. - Isbanan vid badet. - Slitlager (asfalt) önskas vid badet på extraparkeringen.

Hur går kommunen vidare med idéerna och förslagen som byn kommer med? Hur får byn information om hur vi går vidare? Planer?

Återkoppling? Prioriteringslista på åtgärderna önskas - Kommunen tar med sig informationen till politikerna. - Idékatalog i Natur- och parkprogrammet. Kommunen föreslår att byalaget justerar minnesanteckningar – Byalaget samt övriga mötesdeltagare ställer sig positiva till förslaget. Vi rapporterar minnesanteckningarna, efter justering, till politikerna.

Information kring trafikmiljön: - En enkel mätning har gjorts i byn. Mätningen är gjord på Storgatan strax söder om korsningen Kanalgatan/Storgatan. Under perioden 12-14 december utfördes mätningen. Resultatet blev att 6600 bilar (Brösarp ca 12000 bilar, Albovägen) varav 13% tung trafik passerade mätpunkten under perioden. Majoriteten av bilarna höll en hastighet på strax under 40 km vilket är inom ramen för hastighetsanvisningen.

Mätningen kan vara något missvisande eftersom mätpunkten ligger i en smal kurva där förare automatiskt sänker hastigheten.

- Förslag på ny mätning med en ny mätpunkt. T.ex. på Storgatan strax söder om järnvägen eller vid Frans Lindbergsväg.

Håkan informerar om att Trafikverket nyligen har öppnat upp för fler fartkameror generellt sett.

Trafikmiljö i kombination med avsaknad av trottoarer skapar en otrygghet. Risk för mer tung trafik framöver då lantmännen i Hammenhög bygger ut.

En annan trafikfara är det gröna huset som ligger mitt i vägen på Storgatan. Mycket trångt att ta sig förbi vilket skapar en trafikfara framförallt för gående och skolbarn på väg till skolan. - Kan kommunen påverka det? Storgatan förvaltas av Trafikverket. Kontakten mellan kommunen och Trafikverket- kommunen kan påpeka bristande trafiksäkerhet. Bra om byn själva kontaktar Trafikverket, gärna med ett helhetsgrepp över hela byn.

- Önskemål om att övergångsstället på Storgatan ska finnas vid 30-sträckan i stället för där det är placerat idag.

- Otryggt att ta sig från Frans Lindbergsväg ner mot Gröneplan och badet. Obevakat och lång bit att gå på vägen. Trottoaren tar dessutom slut på ena sidan.

- Byinvånare önskar ha med sig representant från kommunen ut i byn för att visa och förklara problematiken i byn.

- Kanalgatan- varför är den inte hel? Är det tänkt att hela vägen skulle gå fram till skolan? - Ja men det blev ändrat och är inte längre aktuellt.

- Förslag från Trafikverket att avsäga sig ansvaret för mindre vägar och lägga det på byalagen i stället. (Nämndes på nyhetsmorgon).

- Parkeringen vid stationen. Trafikverkets instängslingsprojekt? Går det att få ett plank bakom staketet för att skapa en pendlarparkering? Smedstorp tappar pendlare på grund av för dåliga parkeringsmöjligheter. Akut fråga.

Charlotte: Energiskogen- vad har ni för relation till den? Där har varit problem med dikningsföretaget och dammen vid energiskogen Tjustorp 3:20. Kommunen äger marken, funderar över vad som kan göras på ytan. Några förslag? Ej detaljplanelagd.

- Vad kallar ni i byn skogen för? Tomteskogen eller Smedstorpsskogen.

Övriga frågor: - Diket, trumman under vägen, hur blir det med det? Kommunen har varit i kontakt med Trafikverket som äger trumman. Ägaren skulle återkomma.

- Rensning dagvattendammen? Dammen ska rensas. Problemet är att kommunen inte riktigt kommer åt marken. Trångt att komma till.

- Gatubelysning- kommunen äger marken Storgatan 25. Saknas helt belysning. - Offentlig toalett önskas. Mycket folk på somrarna, konsttrunda och gårdlösaleden.

***Kommentar:** Medborgardialogens syfte var att verka kunskapsuppbyggande med hjälp av boende i byn. Förslagen från mötet har förts in i beskrivningen av tätorterna. Detta är ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen, en strategisk handling som ska ligga till grund för fortsatt planering och arbete. Frågor kring trafiksäkerhet ansvarar Trafikverket till stor del för i dialog med kommunen.*

8. Brösarps byagille

” Mycket kort remisstid

Vi beklagar den mycket korta remisstiden (14 dagar), vilket måste vara Sverigerekord vad gäller kortaste remisstiden. Enbart att sätta sig in i det omfattande och ganska otydligt strukturerade materialet kräver lång tid. Många av mottagarna är äldre och verksamma ideellt och har inte nyaste datormodellen och programmen. Därför kan det ta lång tid att bara öppna och sortera de elva (11!) dokument som ingick. Att skriva ut dem är omöjligt för många.

Av dessa skäl skrev vi till planarkitekt Terese Bruhn och föreslog en längre remisstid för alla mottagare. Om inte det bifalls bad vi om förlängning för vår egen del. Vi noterar nu att skrivelsen inte ens besvarats.

Syften och målgrupper

Vi finner programmet intressant och viktigt och dess syften tydligt formulerade. Där utpekas ett antal målgrupper:

- Kommunens tjänstemän och politiker
- Skolor
- Allmänheten, vilket förmodas betyda både kommuninvånare och andra (turister)
- Potentiella nya kommuninvånare

Här inkluderas både Tomelillabor och andra, både de som bor i Sverige och i andra länder. Mer specifika målgrupper är kommunens politiker och tjänstemän samt skolor.

Vi anser att detta breda spektrum av målgrupper måste beaktas i det fortsatta arbetet. En del kan göras i slutskrivningen av programmet, som bättre och enklare språk, bättre kartor mm. Men särskilt viktigt blir det i de material och åtgärder som därefter produceras och som riktas till respektive målgrupp. Såväl design som språk måste anpassas. Det krävs också en tydlig plan för hur varje material skall spridas.

Kommentar:

Dokumentet är i första hand ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen. Det har kortats ner så att översiktliga beskrivningar och ställningstaganden samlas i ett tematiskt tillägg till översiktsplanen medan planeringsunderlag med specialiserade och detaljerade beskrivningar och kunskapsunderlag redovisas just som planeringsunderlag till Natur- och parkprogrammet och för fortsatt planering. I dem finns mycket kunskap och information inför fortsatt arbete.

Del 1: Strategi, utmaningar och ställningstaganden

Under rubrik 1.1 Utmaningar nämns som sista punkt ”att sprida kunskap om funktion och nytta i park- och naturområden” samt att det idag saknas ”kanaler och forum för detta.” Vi instämmer i detta, men tycker formuleringen är otydlig: menas enbart – som det står - att spridningen ska ske ”i park- och naturområden”? Här finns också samma fråga som vi tagit upp i föregående stycke om anpassning till målgrupper.

Kommentar:

Texten under utmaningar, rubrik Informations-spridning/informationsutbyte har förtydligats.

Vi saknar några viktiga aspekter:

- Den kanske viktigaste är exploatering för t.ex. gruvor och byggnation.
- Inget står heller om jord- och skogsbrukets påverkan.

- Under ”Föränderligt friluftsliv” nämns nya former som kräver större ytor och kanske annorlunda utformning och skötsel. Men viktigt är också att beakta den påtagliga ökning av friluftslivet som skedde under året. En del beror på Corona epidemin. Men man kan hoppas att trenden kommer att fortsätta. Detta eftersom friluftslivets stora positiva effekter för hälsan, såväl den fysiska som psykiska, blivit alltmer tydligt och uppmärksammat.

***Kommentar:** Natur- och parkprogrammet syftar till att peka ut värdefulla områden som inte bör exploateras samt uppmärksamma brister i grönstrukturen. Konflikter har lagts till som egen rubrik i och omfattar såväl exploatering som gruvdrift och jord- och skogsbruk.*

Förtydliganden kring vilka krav som ställs på framtidens friluftsliv har lagts till under utmaningar.

Under rubrik 1.2 Ställningstaganden har vi ett antal synpunkter:

- Flera bra exempel på ”naturvårdsinriktade åtgärder” ges. Bland dessa saknar vi dock en mycket viktig: kanalisering av besökare till och i områdena, dvs att genom fysiska åtgärder (var P-platser placeras, var stigar dras etc.) och utformning av information som styr till, från, och inom, känsliga områden.

***Kommentar:** Ställningstaganden och utmaningar i Natur- och parkprogrammet har kompletterats och förtydligas kring utformning och placering av P-platser och skyltning samt behovet av att nå målpunkterna med kollektivtrafik.*

Under Del 4. Ekosystemtjänster beskrivs begreppets innebörd. Vi finner beskrivningen otydlig och föreslår att man använder de skrivningar och den utformning som Naturvårdsverket har på sin hemsida.

***Kommentar:** Beskrivningen av ekosystemtjänster har förtydligats.*

Del 2a: Områdesbeskrivningar, tätorterna: Brösarp (nr 7)

Vi har valt att enbart titta på vår egen tätort, Brösarp. Våra synpunkter:

1. Vi tycker avgränsningen i beskrivningen är oklar. För begreppet ”tätort” finns en tydlig nationell definition: ”sammanhängande bebyggelse med fler än 200 invånare där avstånden mellan husen är högst 200 meter” (SCB). I programmet talas det även om ”Brösarp med omnejd”, ”den dominerade jordarten i området”, ”området”, tätortsnära och, inte minst om de grönområden som omger tätorten. Vi menar att man i programmet borde rubricera kapitlet ”tätorter med omnejd” eller dylikt. Inne i texterna bör benämningen ”tätorten” eller ”byn, konsekvent betyda just det.

***Kommentar:** Texterna har förtydligats med klarare avgränsningar mellan tätort och omnejd. I kartorna inkluderas omnejden eftersom de tätortsnära naturområdena är en viktig del av livet och miljön i byarna.*

2. Under ”Utmaningar och utvecklingsmöjligheter” nämns ”Passager mellan grönområden” och hur dessa bör göras säkrare och mer tillgängliga. Detta är något som vi menar bör gälla alla tätorterna.

För att tillgängligheten skall bli hög krävs inte enbart ”passager mellan grönområdena” utan hela den skala av åtgärder som brukar sammanfattas enligt följande: känna till, hitta dit, hitta där, förstå. Vart och ett av dessa steg måste beaktas. Det hjälper inte om passagen är bra om man inte vet att det finns grönområden vid dess ändar. För att hitta dit måste också passagerna förses med ”vägvisare” (t.ex. en skylt med pil och texten Källaskogen). Vid passagens slut/områdets början måste det finnas en bra karta, och pilar som pekar på stigar/rundor med t.ex. olika färg. Slutligen bör området förses med bra information om vad som är särskilt viktigt och möjligt att se och upptäcka av såväl natur- som kulturvärden. I bästa fall bör också finnas information om sambanden mellan naturvärden och människan – ekosystemtjänster (fast med ett bättre ord).

***Kommentar:** Synpunkterna angående skyltning och vägvisning till och från naturområden tas med i den generella målsättningen som ska ligga till grund för fortsatta arbete.*

3. Det är också viktigt att grönområdena har en bra skötsel, såväl av vegetation som djurliv och, inte minst, anordningar för besökare. Här bör finnas en skötselplan som anger vilka åtgärder som ska göras, när och av vem.

***Kommentar:** Skötselplaner för den kommunala marken finns internt på kommunen. Länsstyrelsen förvaltar de statliga naturreservaten.*

4. I texten nämns namnet Midsommarängen parallellt med Byaängen. Ingen i vår grupp hade hört Midsommarängen – och många i gruppen har bott mycket länge i byn. I texten nämns att här arrangeras midsommar. Här bör läggas till ett antal andra arrangemang: våreld, nationaldag, sångkvällar, Brösarpsdagen m.m. Kanske också att området arrenderas och sköts av Byagillet.

***Kommentar:** Texten har reviderats, Byaängen omnämns endast vid detta namn. Arrangemangen som anordnas på Byaängen har kompletterats i områdesbeskrivningen för Brösarp. Skötselaspekten hålls utanför de beskrivande texterna i programmet och tas upp i en separat skötselplan samt i arrendeavtal mellan byagillet och kommunen.*

9. Ett problem med Byaängen är den å som startare uppe vid Källagården och rinner förbi Gästgiveriet och i kanten av Byaängen. I stort sett varje år ger den översvämningar, ibland med skador på marken. Någon sorts reglering vore

önskvärt, t.ex. en fördröjningsdamm – som samtidigt kan bli en våtmark. Alternativt meandering.

***Kommentar:** Problemet beaktas i fortsatt arbete.*

7. Brösarps södra backar är ett mycket vackert område, som även är naturreservat och Natura 2000. Tillgängligheten hit är dålig eftersom flertalet av de anordningar som nämns under punkt 2 ovan saknas.

Åtgärder som vi ser som angelägna är att ”entrén” vid änden av Korrevägen saknar skyltning och utpekade stigar inne i området. Här borde även en anvisad stig, eller stigslinga, finnas som passerar den stora rastplatsen längs väg 9.

För att cyklisterna och besökarna som har rörelseproblem ska kunna besöka området på ett säkert sätt behövs en cykel- och gångväg, ungefär som den Byagillet föreslår sedan många år. Den bör inte gå precis intill väg 9, utan i några stycken lite längre från – som i Byagillet förslag. Vägen startar vid byns södra ände och går åtminstone fram till den stora rastplats som Trafikverket har. En sådan väg bör självfallet fortsätta fram till Ravlundakorset, och ansluta till den gc-väg som nu byggs från Ravlunda till Kivik. Vägen blir samtidigt en lösning på problemet för alla de turister som idag riskerar livet när de cyklar på väg 9. Och de är många!

***Kommentar:** Förslagen tas med till åtgärdsplanen som är nästa steg i Natur och parkprogrammet. Brösarps södra backar förvaltas av Länsstyrelsen och Naturvårdsverket ansvarar för skyltning. Förslagen som rör reservat som förvaltas av Länsstyrelsen ställs samman och skickas över till vederbörande. Förslag gällande skyltning skickas över till Naturvårdsverket.*

Del 2b1: Områdesbeskrivningar: Verkeåns dalgång (område 2)

Enligt vår mening torde detta område vara ett av de mest besökta i kommunen. Det är attraktivt både beroende på sina höga naturvärden, men också eftersom flera markerade leder finns i området.

Mellan Alunbruket och Haväng löper Skåneleden på norra sidan och Backaleden på den södra. Mellan dessa finns övergångar mellan lederna vid broar etc. Övergångarna är tydligt markerade på Backaledens karta vilket gör det enkelt att välja ut hur lång runda man vill gå. Vidare finns längs Backaleden ett antal infoskyltar som berättar om platsen. Dessa finns även på www.backaleden.se, och där kompletterat med ytterligare information, bilder och några filmer. Kring Kristinehov finns ytterligare leder.

Området är ett bra exempel på hur ett område kan göras tillgängligt, såväl fysiskt som genom att fördjupa upplevelsen. Lederna torde också vara ganska väl kända: Skåneleden sedan länge både genom foldrar och på nätet, och genom att den täcker hela Skåne. Information om Backaleden ökade väsentligt när Brösarps Byagille åtog sig att i samråd med länsstyrelsen renovera leden rent fysiskt, men också att producera foldrar på engelska och svenska samt att göra en hemsida.

***Kommentar:** Länsstyrelsen som förvaltar de statliga reservaten har mycket information på sin hemsida om respektive reservat. Där framgår även uppgifter om parkeringsmöjligheter och det finns ofta foldrar med vandringsleder. De kommunala naturreservaten Kronoskogen och Skogsbacken finner du information om på kommunens hemsida. Även här framgår kartor med vandringsleder samt parkeringsmöjligheter.*

Del 2b4: Områdesbeskrivningar: Kristinehov och Borstakärrens våtmarker (område 28))

Vi finner det märkligt detta fina område med sina stora natur- och besöksvärden, inte minst våtmarkerna med sina stigar, hittills inte har något skydd. Vi menar också att områdets många naturvärden borde göras mer tillgängliga genom information av skilda slag. I dessa frågor bör kommunen ta initiativ. Det är beklagligt att ägarna slutade med sitt fina informationsarbete rörande områdets kulturhistoria och naturvärden. Detta utvecklades samtidigt med områdets ekologiska värden, inte minst våtmarker och äldre träd.

Vi menar också att området kunde bli ännu mer attraktivt om Verkasjön gjordes tillgängligare för bad.

***Kommentar:** Området pekas ut som särskilt värdefullt i Natur- och parkprogrammet. Länsstyrelsen ansvarar för att ta fram reservatsförslag på privat mark. Småvatten och våtmarker samt alléer är skyddade av det generella biotopskyddet.*

Del 3. Artöversikter

Enligt vår mening rymmer dessa översikter mycket information som bör vara intressant för många – OM informationens form och språk fick en bra utformning.

- Träd brukar vara lätta att engagera människor för, inte minst solitärer och gamla, stora ekar, bokar etc.
- Att känna till vilka arter som är specifika för kommunen och som vi har särskilt ansvar bör också vara av intresse. Återigen gäller att det behövs bra bilder och texter – samt en klar uppfattning om hur materialet bör spridas.
- Samma gäller för invasiva arter. Här efterfrågar troligen många konkreta råd om hur arterna kan bekämpas. Återigen: bra bilder, enkla och tydliga bekämpningssätt etc. – samt hur sprida till vem!

***Kommentar:** Inför granskningen delas dokumentet så att det tematiska tillägget till översiktsplanen innehåller strategiska mål, ställningstaganden och karta över naturområden och förslag till utveckling av grönstrukturen. Artöversikter mm som innehåller mycket användbar kunskap till fortsatta arbete och information redovisas som planeringsunderlag för Natur- och parkprogrammet och även för framtida planering och genomförande.*

Del 4. Ekosystemtjänster

Enligt vår mening är detta kapitel mycket intressant. Ordet och begreppet ekosystemtjänst är okänt för de allra flesta. Det vore en stor framgång för kommunen om man kunde utveckla former för att sprida kunskap om detta. Flertalet ekosystemtjänster ger nyttigheter som egentligen borde vara tydliga för människor, och lätta att förklara: försörjande (vatten, mat, medicin, hälsa, trävaror m.m.), kulturella (historiska platser, estetik/skönhet m.fl.), reglerande (klimat, vatten) etc.

Del 5. Ekologiska strukturer

Vi tycker att detta kapitel skulle kunna göras mycket mera intressant om det innehöll ett antal exempel på vad som kan plockas ut från de stora datamängder som finns. Återigen är det en fråga om vilka grupper som kan tänkas vara intresserade. Kanske skolans lärare och personer med intresse i ett visst landskapsavsnitt m.fl. Detta bör kommunen överväga, och i samband med det beskriva hur information till definierade grupper ska utformas och spridas.”

***Kommentar:** Detta avsnitt tas ur programmet men ligger kvar som ett viktigt planeringsunderlag i kommunen. Det krävs dock mycket bearbetning av text och kartor för att det ska förstås och kunna läsas av alla.*

10. Frörums byalag. ”Materialets bilagda karta över Store Vång, Kronovall, är otydlig och oprecis och kan ge betraktaren en uppfattning att Store Vång är ett stort område som är dels naturreservat, dels Natura 2000-område. Visserligen anges under rubriken ”Skyddsstatus” att ” En del av området är naturreservat och Natur 2000-område. I övrigt saknas formellt skydd”. Dock omfattar markerat området även mark till tre olika jordbruksfastigheter, med betesmark och åkermark som inte är vare sig naturreservat eller Natura 2000-område. Därför borde kartbilden vara tydligare med tydligt angivna gränser för naturreservatet, Natura 2000-området samt övrig mark ”

***Kommentar.** På sidan 5 i del 2b1 beskrivs avgränsningen av samtliga naturområden enligt följande: ”Områdenas avgränsningar ska inte betraktas som absoluta eller statiska. Dels är gränsdragning av den här typen till stor del en bedömningsfråga, dels finns det i många fall både bus, tomtmark, åkermark, granplanteringar och vägar innanför områdesgränserna. Naturförhållandena kommer också förändras i framtiden. Avverkningar och igenväxning kan komma att minska vissa naturvärden, medan utveckling och restaureringsåtgärder kan komma att höja andra.”*

Avgränsningen är således ospecifik i viss mån men med eftertanke för att fånga upp värdefulla naturvärden även utanför de skyddade områdena.

Förändringar efter samråd

Natur- och parkprogrammet har omarbetats så att: inledning, strategidelen, beskrivning av tätorter med omnejd, inledning och ställningstaganden från områdesbeskrivningar - naturområden, trädrapport, ansvarsarter och invasiva arter tillsammans med ekosystemtjänster samlats i ett dokument Natur- och parkprogram, tematiskt tillägg till Översiktsplan 2025. Till detta läggs områdesbeskrivningar – naturområden, och artöversikter, med träd, ansvarsarter och invasiva arter som planeringsunderlag.

Kartorna har bearbetats och förslag till utveckling av grönstruktur har lagts till.

De förändringar som nämns i samrådsredogörelsen har införts i dokumentet.

Under tiden arbetet med Natur- och Parkprogrammet pågått har utbyggnadsplanerna för Ullstorp aktualiserats. De berör den västra delen, Rosendal i naturvårdsområde 5. Naturvärdesinventering, geotekniska förutsättningar samt dagvatten och skyfall har utretts i inledningen av planprocessen. Värdefulla delar av Rosendalsområdet konstateras olämpliga att bebygga. Naturvårdsområde 5 har begränsats till den östra delen, Högaborg. För den västra delen, Rosendal markeras området istället till att grönstrukturen ska utvecklas som stråk genom området. Den fortsatta planprocessen kommer att utifrån utredningarna och andra intressen, visa var dessa stråk bör utvecklas.

Medverkande tjänstemän

Niklas Sommelius	Terese Bruhn	Kerstin Torseke Hulthén
Samhällsbyggnadschef	Planarkitekt	Landskapsarkitekt